

Aleksandra Węgrecka

W poszukiwaniu autorytetu

Poziom edukacyjny: szkoła podstawowa, klasy IV–VI

Cele lekcji:

- uczeń rozumie pojęcie autorytetu
- uczeń rozróżnia autorytety kompetencyjne i moralne
- uczeń formułuje własne zdanie na forum grupy.

Czas: 45 minut

Pomoce dydaktyczne: karty pracy, słowniki języka polskiego i filozoficzne

Formy pracy: elementy wykładu, burza mózgów, pogadanka, praca z tekstem i materiałem audiowizualnym

I. W poszukiwaniu definicji

1. Praca ze słownikami języka polskiego, filozoficznymi. Uczniowie odczytują definicję pojęcia „autorytet”. Odszukują informację na temat wskazanych rodzajów autorytetów.
2. Autorytet kompetencyjny i autorytet moralny – ćwiczenie
Pośród poniżej wskazanych definicji pojęcia „autorytet” określ, które z nich charakteryzują autorytet moralny, a które kompetencyjny:
 - Autorytet to osoba podziwiana za dobre, szlachetne postępowanie, pomagająca innym ludziom, nawet za cenę własnego bezpieczeństwa, życia.
 - Autorytet słynie ze swej wiedzy, to „mistrz”, wybitny znawca, specjalista w danej dziedzinie, naukowiec.

II. W poszukiwaniu autorytetu

Uczniowie zapoznają się z notkami biograficznymi wybranych postaci (w załączniku) za pośrednictwem kart pracy i prezentacji audiowizualnej. Następnie odpowiadają na pytania:

- Czy wszystkie z wymienionych postaci można nazwać twoim zdaniem autorytetem?
- Które z wymienionych osób najbardziej ci imponują swą postawą, osiągnięciami?
- Które z postaci to autorytety kompetencyjne?
- Które z postaci to autorytety moralne?

- Które z tych osób to postaci religijne?
- Która z postaci zrobiła twoim zdaniem najwięcej dla dobra innych ludzi? Dlaczego?
- Czy Polak, Europejczyk, mieszkaniec Azji lub krajów arabskich będą mieli podobną wiedzę na temat przedstawionych biografii?

III. Nauczyciel zapoznaje uczniów z treścią zadania domowego:

Przygotuj ustną bądź pisemną prezentację na temat swojego autorytetu – osoby dla ciebie ważnej, którą podziwiasz, do której chciałbyś się kiedyś upodobnić, która ci imponuje. Autorytet to niekoniecznie osoba wszystkim znana. Naszym autorytetem może być ktoś z rodziny, np. mama, tata, dziadkowie, rodzeństwo, także przyjaciel. Zaprezentuj swój autorytet (ile ma lat, jak się nazywa, czym się zajmuje/zajmował). Możesz narysować tę postać bądź pokazać nam jej zdjęcia. Wyjaśnij w kilku zdaniach, dlaczego właśnie ta osoba jest twoim autorytetem.

Załącznik

1. Ania ma osiem lat, jest odpowiedzialna, życzliwa i zawsze uśmiechnięta. Marzy, by w przyszłości zostać lekarzem. Rodzice i uczniowie zawsze mogą liczyć na jej pomoc. Ania spytana kiedyś, dlaczego tak chętnie wszystkim pomaga, poważnie odpowiedziała: *Pomagam innym nie dlatego, aby mieć wielu przyjaciół, lecz aby sprawić innym przyjemność. Poza tym człowiek nie może być egoistą.*

2. Helen Keller (1880–1968) amerykańska głuchoniewidoma pisarka i działaczka społeczna. Jako mała dziewczynka przeszła chorobę, która spowodowała, że straciła wzrok, słuch i częściowo możliwość mówienia. Mimo to ukończyła studia, nauczyła się kilku języków. Była również pisarką. Całe życie pomagała osobom niepełnosprawnym. Zwolenniczka równouprawnienia kobiet.

3. Budda – żyjący ponad osiem tysięcy lat temu twórca religii nazwanej od jego imienia buddyzmem. Wedle legendy pochodził z rodziny królewskiej, lecz pewnego dnia wbrew zakazom ojca opuścił pałac, porzucił bogate życie i rozpoczął wielką wędrówkę po Indiach głosząc, że nie wolno odbierać człowiekowi życia, nie wolno brać tego, czego się nie otrzymało, oraz nie wolno mówić rzeczy nieprawdziwych. Wedle Buddy świat nie został stworzony tylko dla pożytku ludzi. Wszystkie istoty żywe są względem siebie równe.

* Prezentację audiowizualną wzbogacić mogą buddyjskie opowiadania obrazujące stosunek Buddy/buddyzmu do zwierząt (np. *Syn rzeźnika, Biały ptaszek, Srebrna nić*).

4. Martin Luther King (1929–1968) – Amerykanin walczący z rasizmem wobec Afroamerykanów, czyli mieszkańców Stanów Zjednoczonych o czarnym kolorze skóry. Za swoją działalność na rzecz równości wszystkich oby-

wateli USA otrzymał Pokojową Nagrodę Nobla. Został zamordowany przez swych przeciwników politycznych.

* Załącznik: fragment waszyngtońskiego wystąpienia Martina Luthera Kinga, w którym wypowiada słynne słowa: *I have a dream*. Źródło: https://www.youtube.com/watch?v=hBPvV_ZUyag

5. Maria Skłodowska-Curie (1867–1934) – polska fizyczna i chemiczka, dwukrotna zdobywczyni Nagrody Nobla w dziedzinie chemii i fizyki. Jedną z nielicznych wówczas kobiet-naukowców. Podczas swych skomplikowanych badań narażona była na działanie szkodliwego promieniowania, które spowodowało, że zmarła na białaczkę, dosłownie oddając swe życie nauce.

6. Pan Franciszek (ur. 1925) – pradziadek siedmioletniego Piotrka. Mimo iż ma już 90 lat, z dbałością o każdy szczegół opowiada prawnukowi o wydarzeniach, które miały miejsce bardzo dawno temu, kiedy nie znano jeszcze komputerów, a dzieci musiały pracować, by pomóc rodzinie się utrzymać. Piotruś podziwia swojego pradziadka za to, że ten zna odpowiedź na każde jego pytanie. Jako młody chłopak Pan Franciszek brał udział w walkach za ojczyznę. Opowieści o wydarzeniach z czasów II wojny światowej wywołują gęsią skórę na ciele Piotrka.

7. Albert Einstein (1879–1955) był Niemcem żydowskiego pochodzenia. Przed II wojną światową wyjechał do Stanów Zjednoczonych, gdzie spędził resztę życia. Einstein był wybitnym fizykiem. Jego słynna teoria względności wyjaśniła wiele zagadek Wszechświata. Wymyślony przez niego wzór: $E = mc^2$ przyczynił się jednak do powstania broni atomowej. Einstein nie miał pojęcia, że równanie doprowadzi do powstania najgroźniejszego z wynalazków, jaki znała ludzkość. Uznawany za geniusza Albert był podobno bardzo roztargniony. Wiele anegdot opowiada o tym, że miał problemy z zapamiętaniem drogi z Uniwersytetu Princeton, gdzie pracował, do domu. Raz zdarzyło mu się nawet przyjść do pracy w kapciach na nogach.

* Proponowany załącznik: najsłynniejsze zdjęcie Einsteina, na którym widać go z wyciągniętym językiem.

8. Malala Yousafzai (ur. 1997) – pochodząca z Pakistanu dziewczynka sprzeciwiająca się zakazowi edukacji dziewcząt w jej kraju. W wieku 15 lat została ciężko postrzelona przez przeciwników nauczania kobiet w kraju (tzw. talibów). Choć kule zamachowców trafiły ją w głowę i w szyję, udało jej się przeżyć zamach. W 2014 roku ta odważna muzułmanka otrzymała Pokojową Nagrodę Nobla. Autorka słów: *Jedno dziecko, jeden nauczyciel, jedna książka i jeden długopis mogą zmienić świat*.

* Załącznik: film prezentujący wystąpienie Malali na forum ONZ; źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=gAddubVsOOM>